

De veldleeuwerik

Bert Roelofs

De veldleeuwerik, met als wetenschappelijke naam *Alauda arvensis*, behoort tot de orde van de zangvogels en zoals te verwachten tot de familie van de leeuweriken. Het is het vogeltje dat je op de Gooise heidevelden nog prachtig luid, helder en energiek kunt horen zingen, niet alleen vanaf de grond, maar ook vanuit de lucht. Tussen de heidestruiken blijft deze vogel vaak goed verborgen, maar dat gaat niet meer op als de vogel al zingend steeds hoger vliegt en vaak geruime tijd in de lucht fladderend blijft hangen, alvorens stilzwijgend weer af te dalen. Ze zijn dan van verre hoor- en zichtbaar. Mijn indruk dat het wel elk jaar wat stiller wordt op die heide zie ik bevestigd in de trendgegevens; de aantallen van de veldleeuwerik dalen in Nederland snel, want in de laatste 40 jaar kromp de populatie met ongeveer 90%. De heidevelden weten blijkbaar nog redelijke aantallen vast te houden; in veel graslanden echter is het treurig gesteld met de veldleeuwerik. Dat valt eigenlijk pas echt op als je tijdens de buitenlandreizen in gebieden rondloopt, waar je nog zo ongeveer struikelt over de veldleeuweriken en horen en zien je vergaat als er regelmatig een aantal tegelijk in de lucht hun territorium aan het afbakenen zijn.

Ze houden van een ruim en open landschap met lage vegetatie; verruiging van heiden en duinen is in hun nadeel, evenals de neiging in ons land om al in de loop van het voorjaar weilanden kort te maaien en buizerds, reigers en kraaien te trakteren op fijngemalen leeuwerikjes. Ook worden er nog steeds veel leeuweriken tijdens de trek in zuidelijker landen uit de lucht geschoten.

Toen ik mijn eerste veldleeuwerik in de Eempolders zag dacht ik eerst een kuifleeuwerik in beeld te hebben. Ik vind dat kuifje van de veldleeuwerik namelijk best verwarrend. Kort erna kon ik op Lesbos constateren dat de kuif van de kuifleeuwerik toch duidelijk groter is dan die van zijn neef. De veldleeuwerik is in ons land standvogel, maar een deel van 'onze' vogels overwintert meer zuidwaarts, terwijl vogels uit noordelijker streken een zachtere winter weer bij ons kunnen doorbrengen. In voor- en najaar trekken vele veldleeuweriken vaak groepsgewijs via ons land. Ze zoeken hun voedsel bestaande uit insecten en zaden op de grond.

Foto: Bert Roelofs